

solet ex verissima propriæ vilitatis cognitione, injungi etiam poterit, ut, qui à superbix vitio, quo hactenùs laboravit sanari vel ab eo præservari desiderat, sæpè attento mentis oculo inspiciat ac contempletur quàm vilis sit et quoad corpus et quoad animam. Quoad corpus quidem, quod teste sancto Bernardo priùs sperma fœtidum, nunc saccus stercorum, postea esca vermium. Quoad animam verò, quæ ad omne malum ex corruptione peccati originalis pronissima est, habens in intellectu vulnus ignorantix, in concupiscibili vulnus concupiscentix, in irascibili vulnus infirmitatis, et in voluntate vulnus malitiæ; quæque insuper ad salutariter superandam quamvis tentationem etiam levissimam, et ad quodcumque opus bonum salutare etiam minimum sine speciali Christi gratiâ omninò impotens est et inepta.

3° Juvabit quoque præscribere ut sæpiùs vivâ fide sibi proponat exemplum Christi Salvatoris, ut discat ab eo non superbire, sed humilis esse; qui eùm in formâ Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo, sed semetipsum exinanivit formam servi accipiens; in humili stabulo natus; circumcisis octavo die ut peccator, in officinâ Joseph trigenta annis latitans, filius fabri reputatus, tribus ultimis vitæ annis à scribis et Phariseis, et tempore passionis à militibus despectus, contemptus, derisus ac denique inter duos latrones è cruce pendulus, tanquàm novissimus virorum, factus opprobrium hominum, et abjectio plebis, humiliavit semetipsum usque ad mortem, mortem autem crucis.

4° Ut verò ex his considerationibus efficaciter moveatur superbi animus ad humilitatis amorem et superbix odium, inculcetur ei orationis necessitas, præscribaturque ut quotidie stans temporibus, ac præcipuè tempore sacrificii

missæ ferventi prece idipsum à Deo per humilitatis Christi meritum infinitum postulare non cesset. Quoties insuper per diem superba cogitatio animum pulsaverit, vel se interiùs convertat ad Christum humiliatum, ut ejus exemplo roboratus in humilitate persistat; vel sententiam aliquam Scripturæ sacræ, quâ humilitas commendatur, animo volvat, ut eâ veluti gladio spiritûs omnem à se superbiam propulset adjungendo orationem aliquam jaculatoriam ad divinum auxilium obtinendum: puta, « Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam. »

5° Pro remedio autem vanæ gloriæ præter dicta utile fuerit considerare quàm verè sit vana, quæ coram oculis divinis homini nihil potest adjicere; imò quàm sit nociva, quæ non solùm bona opera nostra privat cœlesti mercede, juxta illud Salvatoris: « Reperunt mercedem suam; » verùm etiam optima quæque operantes divinæ ultioni reddit obnoxios: « Deus enim dissipavit ossa eorum, qui hominibus placent; confusi sunt, quoniam Deus sprevit eos. » Psalm. 52.

SECTIO IX.

De remediis contra superfluum, vanum et lascivum ornatum mulierum.

Cùm ornatus superfluus, vanus et lascivus mulierum pestis sit admodum perniciosus in republicâ christianâ, debent conscientiarum moderatores omnem operam impendere huic malo contagioso penitè eliminando. Priusquam verò remedia assignemus, more nostro quædam observanda præmittimus.

§ I. *Prænotamina.*

Observe 1° ornatum mulierum aliquando esse absque omni peccato, aliquando cum peccato veniali, aliquando cum mortali.

Tunc contingit ab ornatu mulierum abesse omne peccatum, quando moderatè se ornant salvâ modestiâ christianâ, et ob finem honestum. Finis autem honestus est si mulier conjugata simili ornatu intendat placere viro suo, ne per ejus contemptum in adulterium labatur; item si non nupta, quæ tamen est in statu nubendi, intendat hoc medio sibi viam sternere ad congruas nuptias; vel denique, si taliter se ornent ad conservandam decentiam sui statûs, qui finis omnibus, nuptis et inuptis, communis esse potest.

Observe 2° ornatum, qui fortassis respectu mulierum nec nuptarum, nec nubere volentium foret immoderatus, ac proinde vitiosus, non debere idcirco censi talem respectu illarum, quæ vel nuptæ sunt, vel nubere intendunt. Unde S. Aug., Epist. 73, ait ad Possidium scribens: « Nolo tamen de ornamentis auri vel vestis præproperam habeas in prohibendo sententiam, nisi in eos qui neque conjugati, neque conjugari cupientes, cogitare debent, quomodò placeant Deo. »

Observe 3° ornatui mulierum peccatum veniale conjungi multiplici ratione:

1° Ratione finis venialiter mali, puta dùm se ornant ex quâdam vanitate, et ob quandam jactantiam, ut habeantur et laudentur tanquàm formosæ; non sic tamen ut vel in formâ vel ejus laude ultimum finem cordis constituent; quia ut infra dicetur, hâc ratione ornatus foret peccatum mortale.

2° Ratione modi, idque etiam multipliciter: 1° Quoties in modo ornandi non nihil excedunt laudabilem usum aut consuetudinem probatam matronarum sui statûs aut conditionis. 2° Quando ad augendam pulchritudinem utuntur fucatione pigmentorum; quia tunc intervenit quædam fictio, quæ semper est illicita, et insuper quædam vanitas repugnans simplicitati et modestiæ christianæ. Sciendum tamen est, ut monet S. Thomas, 2-2, q. 169, art. 2 ad 2, « aliud esse fingere pulchritudinem non habitam, et aliud occultare turpitudinem ex aliquâ causâ provenientem; hoc enim licitum est, etsi semper sit illicitum fingere... » — « Non semper tamen talis fucatio est cum peccato mortali, inquit idem doctor Angel. loco citato; sed solùm quando fit propter lasciviam, vel in Dei contemptum. » Ratione modi, ornatus mulierum meritò censetur esse venialis noxa, quando modicè excedunt in denudando pectus, quia talis denudatio etiam dedecet christianam modestiam. Dico quando modicè excedunt, etc., quia potest excessus nuditatis esse tantus, ut prudentiâ judicio sit mortalis, ut mox dicetur.

Denique ornatus mulierum potest esse peccatum veniale, ratione temporis, quod prodigitur, dùm nimis moræ trahuntur ornando corpus.

Observe 4° ornatum mulierum multiplici etiâ ratione posse esse peccatum mortale:

1° Ratione finis mortaliter culpabilis, ut si fiat animo pertrahendi ad libidinem.

2° Ratione præcepti positivi, ut si certus quidam ornatus esse vetitus aliquâ lege sub pœnâ excommunicationis.

3° Ratione scandali, ut quando omnibus consideratis, ornatus prudentiâ judicio talis est, ut intuentium animos ad lasciviam provocare natus sit; quod in nobis extra

dubium est contingere, dùm ita exceditur in denudatione pectoris, ut ipsa etiam ubera nuda appareant; ubera enim sunt amoris illices, et magnum impudicitiae incentivum, ut facilè colligi potest ex verbis adulteræ, Prov. 7: « Veni, inebriemur uberibus, et fruamur capitis amplexibus. »

Augetur verò notabiliter hoc scandalum, per circumstantiam loci sacri, quando lascivo illo ornatu, et pudendâ nuditate non pudet eas ingredi loca sacra atque ecclesias, quæ domus orationis esse debent, in quibus oportet Deum deprecari pro offensis præteritis; novas autem committere, et eas commitendi aliis ansam præbere planè impium est.

4° Ratione contemptûs proximi, ut si aliqua propter ornatum ita se extollat, ut proximos graviter despiciat, vel affectu ornatûs proximi salutem nihili pendat, non curans an scandalizetur, an non.

5° Ratione effectûs, ut si ornatus esset alicui causa furandi, non solvendi debita, non dandi eleemosynam, quando sub peccato mortali tenetur.

6° Ratione affectûs, si nimirum ita afficiatur aliqua ornatui, ut in eo ultimum finem collocet, sive ut parata sit propterea mortiferè peccare, qui modus cæteros ferè complectitur.

Observa 5° inventrices novarum formarum, maxime quibus admiscetur aliqua pectoris, humerorum, vel brachiorum insolita denudatio, etsi modica, item illas quæ formas hujusmodi noviter adinventas primæ sequuntur et practicant, multò gravius peccare aliis; ratio est, 1° quia sunt aliis exemplum vanitatis; 2° quia nova denudatio etsi modica, ipsâ suâ novitate magis ferit, et movet intuentium animos. Nec tamen ab omni peccato excusantur quæ tali consuetudini, postquam introducta est, se conformant,

licèt præfata nuditas non adeò excessiva sit, ut ad mortale ascendat.

§ II. Assignantur remedia.

Primum remedium sit refutatio solida frivolarum rationum, quas mulieres superfluè, vanè et lascivè se ornantes in sui excusationem solent allegare.

1° Dicunt, si nuptæ sint, se id facere ut placeant maritis suis; si verò sint innuptæ, sed in statu nubendi, ut sibi viam sternant ad nuptias.

Sed facilè refellitur hic prætextus, respondendo licitum quidem esse ob fines allegatos uti ornatu corporis sobrio et modesto convenienter ad statum et conditionem cujusque; nequiquam verò superfluo, vano et multò minùs lascivo; deinde probis maritis, displicere potiùs ornatum lascivum. Unde S. Chrisost., hom. 17 in Matth., alloquens mulieres nuptas lascivè ornatas, ait: « Ne quæ vestrùm putent, si temperaverint à compositione sui, odium et aversionem maritorum prosecuturas; omnis maritus castitatis exactor est; » si nempe probus fuerit, et animo christiano præditus. Ad hæc, neque castis juvenibus placere potest lasciva corporis compositio. Improbis verò maritis aut juvenibus incastis velle complacere nefas est, cum verò Dei famulatu nequiquam cohærens; juxta illud apostoli Pauli: « Si adhuc hominibus placeam, » nempe malis et improbis, « Christi servus non essem. »

Secunda ratio communiter allegari solita pro ornatu superfluo, vano ac lascivo, est exigentia statûs et conditionis, quia oportet nos, inquiunt, in habitu et ornatu corporis conformari aliis parvis nobiscum conditionis, ne

simus in corpore politico membra difformia atque distorta.

Verùm frivolam esse hanc excusationem ostenditur ex eo quòd quidem virtutis sit, aliis suæ conditionis hominibus se conformare in habitu et ornatu sobrio, ac modestiæ christianæ limites non excedente; non tamen in ornatu vano, superfluo et multò minùs lascivo. Deinde regula secundùm quam Deus, in die iudicii, compositionis et ornatùs corporis rationem exiget, non sunt depravati seculi mores quibus Apostolus Christianos interdicit, dùm ait: « Nolite conformari huic seculo, » ne scilicet cum hoc seculo pereamus.

Tertius prætextus earum quæ vano ornatui pudendas nuditates pectoris, humerorum et brachiorum admiscent, esse solet, quòd id faciant nullà pravâ intentione, sed solius commoditatis ergo, tempore præsertim æstivo ad nimium æstum temperandum.

Verùm hic prætextus sæpè falsus est, et semper frivolus. Sæpè quidem falsus, quia mulieres lascivo ornatui deditæ ne quidem hyemali tempore solent infames illas denudationes omittere. Semper autem frivolus, et muliere christianâ prorsùs indignus hic prætextus est, quia exigua illa corporis commoditas longè cedere debet bono virtutis, scilicet christianæ modestiæ. Neque ob similem commoditatem exponenda est salus proximi manifesto periculo, sicut reipsâ exponitur per ornatum illum lascivum, quia natum est fieri ut juvenes præsertim ad libidinem magis proclives, ex aspectu mulierum sic ornatarum flammam aliquam libidinis facilè concipiant, et concupiscentiæ igne miserè pereant.

Nec refert si lascivè ornatae dicant se nihil pravi intendere; mori, se malle quàm eo ornatu intuentium animos ad libidinem concitare. Nihil, inquam, id refert; quia,

esto similem intentionem non habeant expressam et formalem, habeant tamen implicitam saltem et interpretativam; hoc ipso quo nolunt omittere talem ornatum, quo prævident, aut certè prævidere possunt et debent, alios ad libidinosos affectus vero similiter pertrahendos. Unde rectè Tertulianus, in libro de Cultu feminarum, cap. 2: « Non de integrâ conscientia venit studium placendi hominibus per decorem, quem naturaliter invitorem libidinis scimus. Perit ille simul in tuâ formâ, si concupierit, et factus es tu gladius illi; et quanquàm tu non peccandi studio hoc nefas commisisti, sed tantùm cultus causâ, non ideò tamen effugies pœnam. »

Potest hoc declarari in simili. Si quis cubiculo impleto pulvere tormentario inferat facem ardentem, cujus scintillis pulvis mox accenditur, et magnum excitatur incendium, poteritne talis in justam sui excusationem allegare, se ardentem illam facem non intulisse cubiculo intentione pravâ excitandi incendium? Porro cor humanum, et præsertim petulantium juvenum, tam facilè concipit flammam ignis infernalis concupiscentiæ quàm pulvis tormentarius flammam ignis elementalís. Et quid aliud lascivus mulierum ornatus, potissimùm cui scandalosæ nuditates admiscentur, quàm fax ardens, libidinis scintillas emittens atque diffundens?

Secundum remedium quod confessarius adhibere debet curendo muliebri vitio vani et lascivi ornatù, est ipsis injungere ut seriâ meditatione sæpè expendant sequentes veritates:

1º Prorsùs inordinatum esse et Deo exosum quòd tempus, studium et industria, quæ possent et deberent fructuosè impendi animæ immortalis, et imagini Dei virtutibus adornandæ, adeò inutiliter consumantur, et prodigantur,

vanè, superfluè et lascivè ornando corruptibile corpus, quod, ut S. Bernardus ait, fuit aliquando *sperma fatidum*, nunc est, *saccus stercorum*, brevi erit *esca vermium*.

2º Omnino indignum esse homine christiano, in exteriori corporis habitu, et compositione adeò difformem esse capiti suo Christo Domino spinis coronato, juxta illud præfati Doctoris Melliflui: « Pudeat sub spinosa capite membrum esse delicatum. » Quare pro tertio remedio utiliter injunget confessarius mulieribus vano ornatui deditis, ut quotidie et vesperi certis horis se collocent ante imaginem Christi flagellati, spinis coronati, aut cruci affixi, ut in eo tanquam in speculo christiano, vanitatem suam atque lasciviam ex diametro ei oppositam contemplantes, discant illam ex animo detestari, et deinceps juxta monitum apostoli Pauli sese ornare *cum verecundiâ et sobrietate*.

Quartum denique remedium sit ut confessarii omnes, conformiter ad mandatum apostolicum Innocentii XI felicitis memoriæ, et variorum episcoporum ordinationes, mulieribus lascivè ornatis, et præsertim scandalosè circa pectus denudatis, tanquam indispositis et indignis absolutionis beneficium differre non dubitent, donec lascivi ornatus depositione, eodè beneficio dignas sese reddiderint.

SECTIO X.

De remediis quibus curare oportet consuetudinem blasphemandi et indiscretè jurandi.

§ 1. Prænotamina.

Antequàm ad remedia descendam, observari velim à tyrone theologo, 1º confessarios (quibus honor divini nominis præcipuè cordi esse debet) omnem operam impendere debere, ut è cœtu fidelium teterrimum blasphemix et perjurii vitium, quo nullum ferè hodiè serpit periculosius, penitus eliminetur. Quid enim in navibus, curribus, militum castris, et in foro, plateis, et ubique penè locorum audire est frequentius quàm blasphemias hasce, et verè infernales voces: *Je renie Dieu! mort Dieu! tête Dieu! ventre Dieu!* quarum primâ Deo, qui est fons et origo omnis esse creati, ipsum esse denegatur; aliis verò vocibus, vel Deo immortali et incorporeo mortalitas, et membra corporea attribuuntur; vel certè Christi Domini humana et adoranda membra, ejusque mors ex nimiâ charitate pro salute nostrâ voluntariè suscepta, contemptibiliter, et per modum convicii proferuntur. Rursus, quid communis hisce vocibus, *Gods Sacramenten, Gods Bloed*, et similibus, per quas novæ legis Sacramenta, salutaris Christi sanguinis vasa, salutis nostræ unica remedia et instrumenta, nec non ipse Christi sanguis vivificus et adorandus per contemptum nominari consueverunt? Denique quid pluribus hodiè magis familiare est, quàm ad singula ferè verba divinam majestatem sine ullâ circumspectione et reverentiâ, sine ullâ necessitate, aut justâ utilitate in testem vocare et adducere, nunc utendo formulâ juramenti purè assertorii ut *per Deum ita est*, nunc etiam execratorii, ut, *per animam meam ita est: diabolus me auferat; in terram de-*

mergar; claræ Dei visioni in perpetuum renuntio, si non ita est ut assero; nunc denique promissorii, ut per Deum hoc vel illud præstabo.

2° Et quoniam pleraque vitia vel ex ignorantia procedunt, vel incrementum capiunt, confessarius satagere debet, ut si quem deprehenderit circa hoc vitium ignorantia laborare, eandem tollat edocendo hoc inter juramentum et blasphemiam versari discrimen, quod juramentum quo Deus prima veritas fallere et falli nescia adducitur in testem alicujus assertionis vel promissionis, si tribus comitibus, judicio, veritate, et justitia stipetur, actus sit virtutis religionis, proinde de se honestus, licitus et virtuosus; at verò blasphemia omnis, *quæ est injuriosa in Deum cordis vel oris locutio*, semper sit intrinsecè mala, et ex genere suo peccatum mortale; nec possit esse venialis ex levitate materiae, sed solùm ex surreptione, eò quòd in quacumque materia gravem in Deum irreverentiam contineat, idque sive hujusmodi locutio sit *enuntiativa*, ut si quis dicat Deum esse crudelem vel injustum; sive *imprecativa*, putà quando quis Deo imprecatur aliquod malum; sive *deshonestativa*, ut quando membra Christi vel sanctorum inhonestè nominantur.

3° Instruendus est pœnitens ad blasphemiam non requiri, ut quis verba blasphemiae proferat ex intentione formale inhonorandi vel despiciendi Deum, aut ex odio Dei, vel irâ in ipsum (licet aliquibus minus rectè id aliquando visum fuerit); sed sufficere quòd ipsa verba, vel modus pronuntiandi secundùm se serviant ad convicium et inhonationem Dei. Apostolus enim, 1 ad Timot. dicit se priùs « blasphemum, persecutorem, et contumeliosum fuisse, sed misericordiam consecutum, quia ignorans fecit; » ex quo patet blasphemiam posse committi ex igno-

rantiâ culpabili, adeòque sine intentione formali Deum inhonorandi, aut sine odio et irâ in ipsum.

4° Inculcandum actus blasphemos ex consuetudine pravâ (quamdiù non est seriò retractata) procedentes, etsi non forent in se satis deliberati, nihilominùs imputari ad mortale, eò quòd sint perfectè voluntarii in causâ; ideòque ejusmodi consuetudine infectos teneri pro viribus allaborare ad eam amovendam; alioquin continuò peccaturos peccato omissionis, et in statu peccati mortalis permanuros.

5° Confessarius pœnitentem jurare assuetum doceat quòd et si juramentum juxta superiùs dicta possit esse absque omni peccato, imò actus virtutis, si debitis comitibus associetur; consuetudo tamen ad singula ferè verba temerè jurandi etiam in eo qui neque expressè vult, neque solitus est regulariter jurare falsum, juxta veriore sententiam et in praxi amplectendam, habenda sit ut moralis ac damnabilis; idque propter duo: 1° Ob propinquum periculum saltem aliquando etsi rariùs impengenti in veritatem ac falsum jurandi; non enim videtur moraliter posse evenire, ut ad singula ferè verba jurans semper examinet, sitne verum vel falsum quot jurat, atque ita perjurium semper evitet. 2° Quia meritò censetur talis consuetudo temerè jurandi graviter displicere Deo, et contemptum quemdam ejus saltem interpretativum involvere; sicut si quis assiduè et ad quamcumque occasionem etiam levissimam interponeret auctoritatem principis, indubiè principem graviter offenderet, eumque vilipendere censeretur. Accedit quòd sic jurandi consuetudo habeat annexum grave scandalum audientium, qui cum non valeant discernere an ille quem continuò jurantem audiunt, verum juret vel falsum, ejus exemplo provocantur ad indiscriminatim tam falsum quàm verum jurandum.

Denique monendi sunt temerariis juramenti assueti, non idè eos à gravi peccato excusari, quia jurant sine animo aut intentione jurandi, sive vocandi Deum in testimonium. 1° Quia ficta illa et simulata juramenta apparent esse quædam illusio divini nominis, ac proinde graviter injuriosa Deo. 2° Quia defectus intentionis jurandi non abs-tergit rationem gravi scandali.

§ II. Assignantur remedia.

Præmissis hisce per confessarium instructionibus, prout necessitas exiget, et temporis opportunitas permittet, inquirat in radicem et occasiones, ex quibus solet pœnitens continuò aut frequenter labi in blasphemiam et indiscreta juramenta, ut nempe securis ponatur ad radicem. Et hoc generaliter observandum erit, dùm pœnitens à pravâ aliquâ consuetudine sanari debet; quia nisi extirpatâ radice vitiorum rami præcisi facilè repullulant. Porrò radices vel occasiones frequentium blasphemiarum ac temerariorum juramentorum solent esse: 1° Lusus meræ fortunæ, ut alearum, chartarum, aut his similes. 2° Immoderata passio iræ sive coleræ. 3° Intemperantia potûs. 4° Inordinatus affectus conformandi sese depravatis aliorum moribus. 5° Perversa persuasio, quâ aliqui credunt certis formulis blasphemandi ac indiscretè jurandi inesse quamdam elegantiam et ornatum sermonis. 6° Nimius amor lucri. 7° Denique habitus ipse blasphemandi ac temerè jurandi ex frequentatione actuum præcedentium contractus, veluti altera natura inclinans ad actus similes.

Itaque 1° si deprehendit confessarius frequentem relapsum ortum ducere ex lusu alearum, chartarum, aliove

simili; vel illum lusum penitè interdicat pœnitenti, ve saltem injungat ei, ne pro magno pretio ludat, quando hujus jactura magis quàm lusus ipse in præfata linguæ peccata solet inducere.

2° Si ex passione iræ aut coleræ, doceat eum etiam hoc titulo specialiter obligari passionem istam refrenare adhibitis remediis adversùs peccata iræ inferiùs præscribendis; ne scilicet effrenis illa passio sit occasio blasphemiarum, et indiscretorum juramentorum.

3° Si ex intemperantiâ potûs, rursùs moneat, vel idè particulariter abstinendum esse ab omni excessu in potu, adhibendaque remedia, quæ contra peccata ebrietatis sectione duodecimâ assignantur.

4° Si ex inordinato affectu sese conformandi perversis blasphemantium ac temerè jurantium moribus, proponat ei illud Apostoli: *Nolite conformari huic seculo*, ad Rom. 12, ne scilicet cum hoc seculo nequam pœnas aliquando luat, sempiternas, doceatque eum spreto quovis timore ac respectu humano, timere eum, *qui potest et corpus et animam mittere in gehennam*.

5° Si ex stultâ imaginatione, quâ quis putat formulis quibusdam blasphemis ac juratoriis inesse elegantiam sermonis (quod quibusdam gallico idiomate utentibus accidere fertur), ostendat ornatum hunc fictitium prorsùs et imaginarium ex inferis prodiisse. Proprium enim dæmoni n̄ idioma est Deum totâ æternitate blasphemis dehonestare, et injuriosis locutionibus lacessere.

6° Si ex nimio amore lucri temporalis, uti non rarò contingit in negotiatoribus ac mercatoribus, qui assertiones suas juramento soleant confirmare, ut fide apud emptores obtentâ, aut chariùs justo pretio merces suas vendant, aut justum pretium faciliùs impetrent; monendus

hic erit, 1° ne propter temporalia perjuriis amittat æterna quæ maxima foret hominis christiani cæcitas. 2° Persuadeatur ei mercatores assuetos indiscretè jurare, minorem ordinariè fidem obtinere: siquidem perversa illa, et antichristiana temerè jurandi consuetudo indicium est animi non christiani, adeòque nec sinceri nec fidelis.

7° Si denique ex habitu per frequentatos actus contracto, pessimæ huic radici sensim extirpandæ (neque enim unico ictu resecari facilè poterit) præscribenda erunt remedia sequentia:

1° Ut seriâ consideratione statis temporibus apud se expendat gravitatem blasphemæ ac perjurii, quæ juxta S. Thomam ex genere suo crimina sunt atrociora homicidio, in quantum ipsi Deo directè adversantur. Quæ sanè consideratio magnum horrorem deberet incutere blasphemis ac perjuris. Nam si formidabile nobis est intueri hominem, qui vel unicum homicidium perpetraverit, quantum plus horroris afferet consuetudo blasphemandi ac pejurandi, siquidem plus offenditur Deus blasphemis quàm totidem homicidiis?

2° Ut etiam maturè consideret horrendas pœnas quibus hæc vitia sæpè mulctantur à Deo in præsentī seculo; et horrendissimas, quibus certò certius mulctabuntur in futuro; ut nempe ex iis considerationibus magnum criminum suorum horrorem concipiat.

3° Ut pravam, quam contraxit blasphemandi Deum, ac temerè jurandi consuetudinem; et ipsas formulas blasphemias, quibus præcipuè assuetus est, ex gr., *je renie Dieu, mort Dieu!* etc., bis ut minimum quotidie, manè scilicet, et vespere, ex animo propter Deum detestetur; statuatque apud se mori potiùs, et quæcumque mala perferre, quàm in posterum tam atrocem in Deum injuriam

deliberatè committere; et insuper humiliter ac ferventer imploret divinum auxilium, ad tam salubris propositi implentionem necessarium.

4° Ut ubi contigerit eum ex inveteratâ consuetudine (etsi efficaciter retractatâ) prorumpere in voces blasphemias, vel juratorias, mox displicentiam ac dolorem inde concipiat, et à Deo veniam postulet; renovando rursus præcedens propositum de non blasphemando ac temerè jurando. Pro hujus autem propositi majori firmitate utile fuerit injungere, ut quoties quis in ea linguæ peccata relapsus fuerit, toties pœnitentiam aliquam spontè assumat, qualis esset eleemosynam dare, jejunare, orationem aliquam recitare, postridiè, aut saltem eadem hebdomadâ ad confessionem accedere.

5° Denique cùm contraria curentur contrariis, nomen Dei blasphemis ac temerariis juramentis dehonestare solitis, utiliter admodum præscribetur, ut interiùs exteriùsque frequenter offerant Deo laudes, recitando, ex g., psalmum: *Laudate Dominum de cælis*; vel canticum: *Benedicite omnia opera Domini Domino*; vel: *Te Deum laudamus*; item Rosarium Marianum ad finem cujusque Orationis dominicæ, aut angelicæ Salutationis, dicendo: *Gloria Patri et Filio*, etc., aut *Benedictus Deus et Maria*; item *Litanias de Nomine Jesu, et beatæ Virginis*, cum aliis precibus quæ passim scriptæ leguntur.

